

Política | Actualitzat el 06/11/2018 a les 06:33

Més de 1.000 milions dels pressupostos catalans «ballen» per les incerteses de Madrid

La Generalitat es resigna a prorrogar els comptes com a mínim dos mesos i batallarà per un major sostre de dèficit, cobrar els deutes reconeguts i que l'Estat aixequi el veto a impostos impugnats

El vicepresident del Govern, Pere Aragonès, i la secretària d'Estat d'Hisenda, Inés María Bardón, a la comissió mixta d'affers econòmics del 25 de setembre. | ACN

Els pressupostos de la Generalitat del 2019 aniran tard. El Govern ja té assumit que la pròrroga dels comptes del 2017 s'allargaran com a mínim els dos primers mesos de l'any vinent, ja que els nous no arribaran al Parlament fins a mitjans de desembre (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166149/govern/presentar/pressupostos/mes>) i, per tant, no podran ser aprovats fins al març. I això en cas que el vicepresident català, Pere Aragonès, aconsegueixi trobar socis per fer-ho possible.

El seu partit, ERC, assegura que ho posaran complicat als comuns i a la CUP per desmarcar-se'n (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166165/erc/diu/presentara/pressupostos/dificultaran/no/comuns/cup>), per bé que els anticapitalistes ja han deixat clar que no entraran ni a negociar-los (<https://www.naciodigital.cat/noticia/165957/maria/sirvent/cup/no/participarem/al/consell/republica/ni/al/forum/constituent>), mentre que, des de Catalunya en Comú Podem s'insisteix en exigir (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166166/comuns/veuen/molt/complicat/avaluar/comptes/govern/>

si/no/acord/estat) que els independentistes avalin també els que Podem ha pactat a nivell estatal amb el PSOE. Ara bé, per aconseguir nodrir de partides socials els pressupostos, Aragonès té un ull posat a Madrid, ja que la inestabilitat del govern espanyol dificulta el tancament de les grans xifres dels comptes i fa ballar fins a 1.000 milions d'euros, cosa que també explica el retard en la seva presentació.

Pedro Sánchez, de fet, ja reconeix que és possible que no sigui capaç d'aprovar pressupostos estatals per la negativa d'ERC i PDECat de donar el seu "sí". Les afectacions són creuades. El primer veto que ha de superar el PSOE, però, és el de la mesa del Congrés -en mans de PP i Cs-, que dificulta tots els intents per esmenar el topall de dèficit per la via ràpida (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163475/pp/cs/tomben/drecera/psoe/superar/veto/senat/pressupostos>). Això també afecta a la Generalitat, que veu com s'allunya el relaxament de l'objectiu de dèficit autonòmic del 0,1% al 0,3% i això encongeix per ara el marge de despesa en prop de 500 milions.

El corsé de la regla de despesa

L'executiu alerta, en tot cas, que disposar d'aquest marge de dèficit no garanteix poder engreixar el pressupost amb aquesta quantitat, ja que la llei d'estabilitat pressupostària també obliga a complir l'anomenada regla de despesa, segons la qual no podria augmentar les partides no financeres més d'un 2,7% l'any vinent. Aquest percentatge no és discrecional, sinó que equival a la mitjana de creixement del PIB dels darrers anys i ve marcat per llei. Sánchez, per tant, no pot modificar-lo, però Aragonès considera que sí que pot flexibilitzar-ne l'aplicació, per exemple, deixant alguns elements fora del seu còmput.

Per altra banda, cal concretar quina afectació té aquesta situació en el reconeixement de deute de l'Estat amb la Generalitat que es va acordar en la comissió mixta d'afers econòmics i fiscals del 25 de setembre. Llavors, el govern espanyol va acceptar retornar l'any vinent 350 milions pendents a l'executiu català (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163566/estat/es/compromet/pagar/al/govern/1459/dels/7600/milions/reclama>) -un avançament del total de 1.459 milions que s'abonarien en quatre anys-. Si Sánchez no pot aprovar pressupostos, però, caldrà veure on queda aquest compromís.

Els deutes de l'Estat si no hi ha pressupost

La Generalitat considera que el reconeixement d'un deute no està subjecte a disposar d'uns comptes aprovats per satisfer-lo i, per tant, exigeix que, independentment de si ha de prorrogar o no, se li pagui aquesta quantitat. El govern espanyol, però, no opina el mateix. A més, l'executiu central no vol entregar els recursos en metàl·lic. Sí que ho faria amb els 150 milions dels deutes pendents en Mossos, però no amb els 200 milions de l'addicional tercera de l'Estatut corresponent al 2008. Com que aquest article obligava a invertir en un percentatge equivalent al pes de Catalunya en el PIB, ara argumenta que el que no va gastar fa 10 anys no ho vol transferir al Govern, sinó injectar-ho en obres ja en curs. Ho va comunicar en la comissió bilateral de Territori, però el conseller del ram, Damià Calvet, ho va refusar. I encara no hi ha acord en aquest assumpte.

Igualment, els dos executius estan negociant la retirada de determinats recursos al Tribunal Constitucional (TC) a lleis catalanes que inclouen previsions d'ingressos. És el cas de l'impost als vehicles contaminants (77 milions previstos) o el de l'impost a les nuclears (62,8 milions), tributs als quals l'alt tribunal ja ha aixecat la suspensió, tot i que encara ha d'emetre sentència. La Generalitat, a més, està pendent que l'Estat li faciliti el cens de cotxes per poder començar a cobrar el primer impost.

Poques novetats fiscals

Tot i això, Aragonès té previst incorporar aquests dos impostos als pressupostos, així com una nova versió de l'impost a l'ADSL, que ja va ser anul·lat pel TC i preveia recaptar 17 milions.

Segons va explicar el secretari general del departament, Albert Castellanos, en una entrevista a Efe, esperen trobar una escletxa per implantar-lo i seria una de les poques novetats fiscals dels comptes. La Generalitat també preveu comptar amb l'impost als actius no productius, tot i que no té cap previsió d'ingressos, resta pendent d'una reforma legal per ser efectiu i segueix esperant la sentència per part de l'alt tribunal.

En total, per tant, poc més de 1.000 milions d'euros subjectes, en major o menor mesura, a la negociació política. I en aquests moments, els dos governs no gaudeixen de les millors relacions, ja que uns bloquegen els comptes dels altres arran de les diferències sobre les acusacions als presos polítics (<https://www.naciodigital.cat/baixmontseny/noticia/11544/fiscalia/mant/rebellio/reclama/fins/25/any/s/preso/junqueras>). Aragonès, per ara, està confeccionant els seus pressupostos amb una previsió de dèficit del 0,1% i sense comptar amb cobrar els deutes reconeguts per l'Estat.

RECURSOS DE LA GENERALITAT PER AL 2019 SUBJECTES A LA NEGOCIACIÓ AMB L'ESTAT I LES CORTS GENERALS

En aquest context, per ara, el Govern preveu augmentar la despesa en 1.600 milions respecte els comptes vigents, del 2017. Aquest increment, però, ja està en bona mesura compromès amb l'augment de les retribucions dels empleats públics, les noves incorporacions de docents, i la implementació de la renda garantida de ciutadania. Tot i això, també espera fer petits gestos inicials en àmbits com els de la formació professional, les taxes universitàries o l'educació de 0 a 3 anys, dibuixant un horitzó de despesa amb vocació d'estabilitat i de legislatura llarga.